

Na Elder Dallin H. Oaks

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te hereraa ia vetahi ê e te oraraa i roto i te taa-ê-raa

Ei feia pee i te Mesia, e ti'a ia tatou ia ora ma te hau i piha'i iho i tera mau taata o te ore e tu'ati nei te mana'o i ni'a i ta tatou mau faufaa e aore râ, o te ore e farii nei i te mau haapiiraa niu o te reira.

I.

I te mau mahana hopea o Ta'na ohipa i te tahuti nei, ua horo'a Iesu i Ta'na mau pīpī i te mea Ta'na i parau ra e, « te parau apī » (Ioane 13:34). E toru taimē te faahitiraahia, e mea ohie roa taua faaueraa ra, tera râ, e mea etaeta : « E aroha outou ia outou iho, mai ia'u e aroha'tu ia outou na » (Ioane 15:12 ; hi'o atoa irava 17). Ua riro te haapiiraa ia aroha outou ia outou iho ei tumu rahi no te haapiiraa i roto i te ohipa a te Faaora. Te piti o te ture rahi « e aroha'tu oe i to taata tupu, mai to aroha ia oe iho na » (Mataio 22:39). Ua haapii atoa Iesu e, « E aroha'tu i to outou mau enemi » (Mataio 5:44). Tera râ, te faaueraa ia aroha ia vetahi ê mai Ia'na i aroha i Ta'na nana, no Ta'na mau pīpī—e no tatou—ua riro ia ei titauroa taa ê roa. « Tera râ » ua haapii mai te peresideni Thomas S. Monson ia tatou i te ava'e eperera i ma'iri a'enei, « te here, o te mana'o tumu ia o te evanelia, e o Iesu

Mesia to tatou Hi'oraa. Ua riro To'na oraraa ei faufaa tumu no te here ».¹

No te aha e mea fifi ia here te tahi i te tahi mai te Mesia te huru ? E mea fifi no te mea, ua titauhia ia tatou ia ora i rotopu i te feia aita to ratou ti'aturiraa, ta ratou mau faufaa e te mau titauroa no te fafaueraa i tu'ati i ta tatou. I roto i Ta'na pure rahi no te taparuraa, tei pūpūhia na mua noa a'e i To'na faasa-tauro-raa-hia, ua pure Iesu no te mau

taata tei pee Ia'na : « Ua tuu atu vau i ta oe parau ia ratou, e te riri nei to te ao nei ia ratou, no te mea e ere ratou i to teie nei ao, mai ia'u nei ho'i e ere i to teie nei ao ra » (Ioane 17:14). I muri iho, taparu atura oia i te Metua, « Aore au i pure ia oe e ia hopoi ê atu oe ia ratou i teie nei ao, ia tia'i mai râ oe ia ratou eiaha ei ino » (irava 15).

Ua titauhia ia tatou ia ora i roto i te ao nei eiaha râ ia riro no te ao nei. Ua titauhia ia tatou ia ora i roto i te ao nei no te mea, mai ta Iesu i haapii mai i roto i te hoê parabole, e au To'na basileia « i te faahopue », inaha ho'i, ta'na ohipa o te haamaraa ia i te taatoaraa na roto i ta'na faaūruraa (hi'o Luka 13:21 ; Mataio 13:33 ; hi'o atoa 1 Korinetia 5:6–8). Eita e ti'a i te feia e pee Ia'na ia rave i te reira mai te mea e parahi noa ratou i piha'i iho i te feia tei tu'ati noa te mau ti'aturiraa e te mau peu i ta ratou. Tera râ, ua haapii atoa mai te Faaora e, mai te mea e, ua here tatou Ia'na, e haapa'o ia tatou i Ta'na mau faaueraa (hi'o Ioane 14:15).

II.

Te vai ra i roto i te evanelia e rave rahi haapiiraa no ni'a i te haapa'oraa i te mau faaueraa a ora noa ai i rotopu i te feia e ti'aturiraa e e peu taa ê ta ratou. E haapiiraa tumu te haapiiraa no ni'a i te mârô. A ite ai te Mesia tei ti'a faahou i te ati Nephi i te mârôraa i ni'a i te huru no te bapetizoraa, ua horo'a'tura Oia i te mau arata'iraa maramarama no ni'a i te huru no te raveraa i teie oro'a. I muri iho, ua haapii atura Oia i teie parau tumu rahi :

« Eiaha ei mârô i rotopu ia outou mai tei tupu a'enei ; eiaha atoa ei

mârô i rotopu ia outou i ta'u mau ture mai tei tupu a'enei.

« Oia mau ho'i, ta'u e parau atu ia outou na, o tei roto ia'na te varua mârô ra, e ere oia i ta'u, no te diabolô râ, o te metua oia no te mârô, e ua faaitoito oia i te aa'u no te taata e mârô ai te tahi i te tahi ma te riri.

« Inaha, teie... ta'u ture, ia faaru'e-hia te reira » (3 Nephi 11:28–30 ; reta tei faahuru-ê-hia).

Aita te Faaora i faaara noa i te parau no te mârô i te feia aita i haapa'o i te faaueraa no ni'a i te bapetizoraa. Ua opani oia i te mau taata atoa ia mârô. Tae noa'tu i te mau taata tei haapa'o i te mau faaueraa, eiaha atoa ratou e faaitoito i te aa'u o te taata e mârô ai te tahi i te tahi ma te riri. Te « metua no te mârô » o te diabolô ia ; o te Faaora te Arii o te hau.

Te haapii atoa ra te Bibilia e « na te feia paari e faaho'i i taua ino ra » (Maseli 29:8). Ua haapii te mau aposetolo i tahito ra e, e titau tatou « i te parau hau » (Roma 14:19) e « ia [parau] maite i te parau mau ma te aroha » (Ephesia 4:15), « E ore ho'i te riri o te taata nei e faatupu i te parau ti'a a te Atua » (Iakobo 1:20). I roto i te heheuraa no teie anotau ua faaue mai te Fatu e, ia faa'itehia te parau maitai o te evanelia i faaho'ihia mai i « te taata atoa i to'na ra taata tupu, na roto i te marû e te haehaa » (PH&PF 38:41), « ma te haehaa'toa... mai te faaino ore ia ratou o tei faaino mai ra » (PH&PF 19:30).

III.

Noa'tu e, te tamata ra tatou ia riro ei taata marû e ia haaapae i te mârô, eiaha tatou e faaino e aore râ, e faatarapape i ta tatou fafauraa no te parau mau ta tatou e maramarama nei. Eiaha tatou e haafaufaa ore i to tatou mau ti'araa e aore râ, i ta tatou mau faufaa. Te faairi nei te evanelia a Iesu Mesia e te mau fafauraa ta tatou i rave ia tatou ei mau taata tata'u i roto i te tata'uraa mure ore i rotopu i te parau mau e te hape. Aita e faito ropu i roto i taua tata'uraa ra.

Ua faa'ite mai te Faaora i te e'a i te taima a pato'ito'i mai ai To'na mau enemi Ia'na no ni'a i te vahine faaturi tei « rave-mau-hia ra » (Ioane 8:4). I te faahaamâhia ra ratou i to ratou iho haavare, haere ê atura te feia faahapa, e vaiiho mai nei ia Iesu ana'e e taua vahine ra. Ua faa'ite Oia i te maitai i ni'a ia'na na roto i te oreraa e faahapa ia'na i taua taima ra. Tera râ, ua haapii papû atoa'tu Oia ia'na « eiaha ia hara faahou » (Ioane 8:11). E mea titauhia te aroha ma te marû, tera râ, e ti'araa papû i roto i te parau mau to te hoê tata pe'e i te Mesia, mai te Fatu te huru.

IV.

Mai te Faaora, i te tahi taima, e favereri atoa te mau taata e pee Ia'na i te tahitohitoraa a te feia peu iino, ia vai mau ratou i ni'a i te taa-ê-raa i rotopu i te maitai e te ino mai ta ratou i ite, i te tahi taima e parauhia ratou e taata paieti hape (bigot) e aore râ e taata

paieti ino (fanatique). E rave rahi faufaa e peu i roto i te ao e haafifi nei i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. I mua roa o te reira mau peu o te faati'amâraa ia i te faaipoiporaa te tane e te tane, te vahine e te vahine, i roto i te mau tuhaa fenua e te mau mataeinaa e rave rahi i Marite nei, e i Canada e i roto i te mau fenua e rave rahi i te ao nei. Te ora atoa nei tatou i rotopu i te tahi pae o te ore roa'tu e ti'aturi nei i te parau no te faaipoiporaa. Te tahi pae aita e ti'aturi nei i te parau no te fanauraa i te tamarii. Te tahi pae te pato'i nei i te parau no te opaniraa i te mau hoho'a faufau e aore râ, i te mau raau taero. Te tahi atu hi'oraa—te matarohia e te rahiraa o te feia ti'aturi—o te taffiraa ia ia ora i piha'i iho i te hoê hoa faaipoipo e aore râ, te hoê melo no te utuafare ti'aturi ore i te Atua, e aore râ, ia apiti e te mau hoa ohipa ti'aturi ore i te Atua.

I te mau vahi haamo'ahia, mai te mau hiero, te mau fare haamoriraa, e to tatou iho mau fare, e ti'a ia tatou ia haapii i te parau mau e i te mau faaueraa ma te maramarama e ma te papû, mai ta tatou i haroaroa na roto mai i te faanahoraa o te faaoraraa tei heheuhia i roto i te evanelia i faaho'ihia mai. E ua paruruhia te reira mana to tatou na roto i te ture o te ti'amâraa o te parau e o te faaroo, e na te ture atoa o te oraraa omo'e o te taata iho, o te auraro-atoa-hia nei i roto i te mau fenua aore e parururaa mana.

I mua i te huiraatira, te mau mea ta te feia ti'aturi Atua e parau e e rave, e faatupu mai te reira i te tahi atu mau mana'ona'oraa. Ua riro te ture no te haapa'oraa i to'na iho faaroo ei paruru no te mau ohipa e ravehia ra i mua i te huiraatira, tera râ, e mea titauhia te tahi mau faatureraa no te faaau i tera e tera mau ti'aturiraa e tera e tera mau peu. E nehenehe te ture e opani i te peu tei itehia e, e mea hape e aore râ, aita e ti'a ia farii, mai te tapihooraa i te peu taоторaa te tane e te vahine, te hamani-ino-raa e aore râ, te peu haamata'uraa, noa'tu e, na te feia ti'aturi u'ana i rave, i te i'oa o te faaroo. Te vai ra te tahi mau peu e ere i te mea fifi roa, noa'tu e, e ere i te mea ti'a i te hi'oraa a te tahi o te feia ti'aturi, e titauhia râ ia faaoroma'i i te reira, mai te mea e, mai ta te hoê peropheta no te Buka a Moromona i parau ra, ua haamanahia te reira na « te parau a te mau taata » (Mosia 29:26).

No te mau a'oraa i mua i te taata, e ti'a ia tatou paatoa ia pee i te mau haapiiraa evanelia, ia here i to tatou taata tupu e ia haapae i te mârô. Ia riro te feia e pee i te Mesia ei mau hi'oraa no te peu maitai i mua i te taata. E here tatou i te mau taata atoa, e ia riro tatou ei feia faaroo maitai, e ia auraro i to ratou mau ti'aturiraa. Noa'tu e, aita tatou e farii, eiaha tatou ia riro ei feia au ore. Eiaha to tatou mau ti'araa e ta tatou mau parau no ni'a i te mau parau tumu papû ore ia riro ei mârô-raa. E faa'ite tatou i te paari i roto i te haamaramaramaraa e te faaeeraa i ni'a i to tatou mana'o e te faaohiparaa i to tatou mana faaûru. A na reira ai tatou, te ani atu nei matou, eiaha vetahi ê ia inoino i to tatou mau ti'aturiraa papû i te pae faaroo, e eiaha atoa ia inoino i to tatou ti'amâraa ia haapa'o i ta tatou faaroo. Te faaitoito atu nei matou ia tatou paatoa ia haapa'o i te ture rahi a te Faaora : « E te mau mea atoa ta outou i hinaaro ia vetahi ê ra, e na reira atoa'tu outou ia ratou » (Mataio 7:12).

Mai te mea e, aita to tatou mau mana'o e faarihia, e farii tatou i te reira ma te maitai, e ia faa'ite i te peu maitai i ni'a i to tatou mau taata pato'ito'i. I roto i te mau huru ohipa atoa, ia riro tatou ei feia mana'o maitai i ni'a i te mau

taata atoa, ma te pato'i i te mau huru hamani-ino-raa atoa, mai te hamani-ino-raa no ni'a i te huru o te taata, te faito o te taata, te ti'aturiraa faaroo e aore râ, te ti'aturi-ore-raa, e te mau taa-ê-raa i roto i te parau no te apeniraa.

V.

Ua paraparau atu vau no ni'a i te mau parau tumu rarahi. I teie nei, e paraparau atu vau no ni'a i te huru o te faaohiparaa i te reira mau parau tumu i roto i te mau vahi e rave rahi, i reira ho'i e titauhia ai ia haapa'o-maitai-hia'tu â te mau haapiiraa a te Faaora.

E haamata vau na ni'a i te mea ta to tatou mau tamarii na'ina'i e haapii nei i roto i ta ratou mau ohipa ha'uti. E mea pinepine roa te mau taata e ere te Momoni i Utaha nei tei inoino e tei feruri e, aita ratou i tau'ahia e te tahi mau melo to tatou o te ore e faati'a i ta ratou mau tamarii ia faahoa i te mau tamarii o te tahi atu mau faaroo. Oia mau, e nehenehe ta tatou e haapii i ta tatou mau tamarii i te mau faufaa e i te mau peu maitai, ma te ore e ani ia ratou ia faaatea ia ratou, e aore râ, ia faa'ite i te faatura ore i te taata peu taa ê.

E rave rahi orometua haapii i roto i te ekalesia e i roto i te fare haapiiraa tei amuamu i te huru o te tahi mau feia apî i ni'a i te tahi e te tahi, tae roa'tu i te feia apî no te Ekalesia. Te faauerua ia here te tahi i te tahi, e mea papû maitai e tei roto atoa ia te parau no te here e te auraro i te pae no te faaroo, i te pae atoa no te ti'araa taata,

te ta'ere, e te tereraa o te oraraa faufaa. Te titau nei matou i te feia apî atoa ia haapae i te peu faatupu pe'ape'a, te faaino, e aore râ, te parau e te peu o te haamauuiui ia vetahi ê. Ua riro teie mau mea atoa ei ofatiraa i te faauerua a te Faaora ia here te tahi i te tahi.

Ua haapii mai te Faaora e, te mârô e mauhaa ia na te diabololo. E mea papû maitai e, te pato'i ra te reira i te mau parau e te mau peu matarohia o te politita. E mea faufaa to tera e tera arata'iraa politita i roto i te politita, tera râ, eiaha te arata'iraa politita e faatupu i te faainoraa i te hoê taata, inaha, e faa-taero te reira i te tereraa o te faatereraa, e e faautu'a ho'i i te feia i roto. E ti'a ia tatou paatoa ia haamou roa i te mau parau faaino, e ia rave i te peu maitai ia taa ê ana'e tera e tera mana'o.

Te vahi faufaa roa a'e no te faaore i te mârô e no te haamâtau i te auraro i te mau taa-ê-raa, tei roto ia i to tatou fare e i roto i to tatou mau auraa utua-fare. Eita e nehenehe e ape i te mau taa-ê-raa—te tahi pae e mea ha'iha'i roa e te tahi pae e mea rarahi. No ni'a i te mau taa-ê-raa rarahi, e parau na tatou e, tei roto te hoê melo o te utua-fare i te oraraa amui. E faatupu mai te reira i te titoraa o na piti tumu parau faufaa rahi—to tatou here i te melo o te utua-fare e to tatou haapa'o i te mau faauerua. Ia pee tatou i te hi'oraa o te Faaora, e nehenehe ta tatou e faa'ite i te aroha ma te vai aueue ore noa i roto i te parau mau, na roto i te faaru'eraa i te mau ohipa o te faaohie e aore râ, o te tapiri i te mata i mua i te mau mea ta tatou i ite e, e mea hape.

E faaoti au na roto i te tahi atu hi'oraa o te hoê auraa utua-fare. I roto i te hoê amuiraa tîti i Midwest fatata 10 matahiti i teie nei, ua farerei au i te hoê tuahine tei parau mai ia'u e, 12 matahiti i teie nei to ta'na tane melo ore apee-noa-raa mai ia'na i te pureraa, aita â râ oia i tomo mai i roto i te Ekalesia. E aha te ti'a ia'na ia rave, ta'na ia aniraa. Ua a'o atu vau ia'na ia tamau noa i te rave i te mau ohipa maitai atoa e ia faaoroma'i e ia faa'ite noa i te maitai i ni'a i ta'na tane.

Fatata hoê ava'e i muri a'e, ua papa'i mai oia i teie mau parau : « I mana'o noa na vau e, ua riro na matahiti hoê

12 ei faa'iteraa maitai no te faaoroma'i, tera râ, aita vau i ite e, ua faa'ite anei au i te maitai. No reira, ua faaohipa itoito vau i te reira no te hoê ava'e te maoro, e ua bapetizohia oia ».

E puai rahi to te maitai, i roto ihoa râ i te utuafare. Te na ô faahou ra ta'na rata e, « Te tamata nei au ia maitai roa'tu i teie nei no te mea, te faaineine nei maua i te hoê taatiraa hiero i teie matahiti ! »

E ono matahiti i muri a'e ua papa'i mai oia ia'u i te tahi atu rata : « No pii-noa-hia iho nei ta'u tane e ua faataahia ei episekopo [no ta matou paroisa] ».²

VI.

I roto i te mau autaatiraa e i te mau huru e rave rahi o te oraraa, e titauhia ia tatou ia ora e tera e tera taa-ê-raa. Mai te mea e, e mea faufaa, eiaha tatou e huna e aore râ, e faaru'e i to tatou nei taa-ê-raa, oia mau, ei feia pee i te Mesia, e ti'a ia tatou ia ora ma te hau i pihai iho i tera mau taata o te ore e tu'ati nei te mana'o i ni'a i ta tatou mau faufaa e aore râ, o te ore e farii nei i te mau haapiiraa niu no te reira. Te tuu nei te faanahoraa no te faaoraraa a te Metua, ta tatou i ite na roto i te heheuraa, ia tatou i roto i te oraraa tahuti nei i reira e titauhia ai ia tatou ia haapa'o i Ta'na mau fauueraa. O te hereraa atoa ho'i i to tatou mau taata tupu no tera e tera ta'ere, e tera e tera ti'aturiraa, mai Ia'na i aroha mai ia tatou nei. Mai ta te hoê peropheta no te Buka a Moromona i haapii mai, ia haere tatou i mua, ma te « here i te Atua e te taata atoa » (2 Nephi 31:20).

Noa'tu e, e mea fifi mau ia ora i roto i te arepurepuraa e haati nei ia tatou, e mea papû e, ta tatou titauraa rahi roa a'e, o te faaueraa ia a te Faaora ia aroha te tahi i te tahi mai Ia'na i aroha mai ia tatou. Te pure nei au ia maramarama tatou i te reira e ia imi i te rave'a ia haapa'o i te reira i roto i to tatou mau auraa atoa e ta tatou mau ohipa atoa, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, « Te here—te tumu o te evanelia », *Liahona*, Me 2014, 91.
2. Rata tei papa'ihia ia Dallin H. Oaks, 23 no tennare 2006, e 30 no atopa 2012.

Na Elder Neil L. Andersen

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Iosepha Semita

Ua ma'iti Iesu Mesia i te hoê taata mo'a, te hoê taata parau-ti'a, no te arata'i i te Faaho'i-faahou-raa mai i te iraa o Ta'na evanelia. Ua ma'iti Oia ia Iosepha Semita.

I to'na farerei-matamua-raa i te peropheta Ioseph Semita i te 17raa o to'na matahiti, ua pii te hoê melahi ia Iosepha ma to'na i'oa e ua parau atu ia'na e, e ve'a oia, o Moroni, tei tonohia mai mua mai i te aro o te Atua e ohipa ta te Atua na'na ia rave. A feruri na e aha râ te mana'o o Iosepha a parau ai te melahi ia'na « e itehia to'na ra i'oa no te maitai e no te ino i rotopu i te mau fenua, te mau opu, e te mau reo atoa ».¹ Peneia'e no te hitimahuta i roto i te mata o Iosepha Semita i tapiti ai Moroni i te parau e, e parauhia te mea maitai e te mea ino atoa no ni'a ia'na i rotopu i te mau taata atoa.²

Ua tae marû noa mai te mau mea maitai no ni'a ia Iosepha Semita ; te mau parau ino râ ua haamata oioi ia te reira. Ua papa'i Iosepha : « E mea maere roa i te mea e tamaiti itea-orehia e ua riro ia oia... ei taata rahi i tupu ai... te varua hamani ino puai roa e te varua faahapa i ni'a ia'na ».³

A tupu noa'i te here no Iosepha Semita i te rahi, ua tupu atoa ho'i te au ore no'na. I te 38 o to'na matahiti, ua taparahi-pohe-hia oia e te hoê pūpū e 150 taata tei peni i to ratou mau ho'ho'a mata.⁴ Noa'tu ua hope ta'ue noa te oraraa o te Peropheta, te haamata noa ra te parau maitai e te ino no ni'a ia Iosepha.

E ti'a anei ia tatou ia maere i te mau mea ino tei parauhia no'na ? Ua parauhia te aposetolo Paulo ei taata aoaoa e te maamaa.⁵ Ua parauhia to tatou Faaora here, te Tamaiti a te Atua, ei taata aamu e te inu uaina e tei ūruhia e te demoni.⁶

Ua parau te Fatu ia Iosepha no ni'a i to'na hopearaa :

« E ui mai to te mau hopea no te ao nei i to oe i'oa, e e parau amuamu hoi te feia maamaa ia oe, e e faatupu o hade i te riri rahi ia oe ;

A titau noa'i te feia mâ i te aau... te feia paari... e te feia taiata ore hoi, i te mau haamaitairaa i te mau taime atoa i raro a'e i to oe rima ra ».⁷

No te aha te Fatu i faati'a'i i te parau ino ia apee atoa mai i te parau maitai ? Hoê tumu maori râ, na teie pato'iraa i te mau mea a te Atua e faatuu i te turi o te feia imi i raro no te imi i te pahonoraa.⁸

O Iosepha Semita te peropheta no te Faaho'i-faahou-raa mai. Ua haamata ta'na ohipa varua i te fâraa mai te Metua e te Tamaiti, ma te peehia e te mau fâraa e rave rahi o te mau ve'a no te ra'i mai. Ua riro oia ei mauhaa i roto i te rima o te Atua no te faahaereraa mai i te papa'iraa mo'a, te haapiiraa tumu tei mo'e na, e te faaho'i-faahou-raa mai o te autahu'araa. E titau te